

Biuletyn Informacyjny

Październik 2019

Wydawca: Ambasada Japonii w Polsce

**25-lecie Muzeum Sztuki
i Techniki Japońskiej
Manggha oraz Polsko-
-Japońskiej Akademii
Technik Komputerowych**

Rok 2019 jest dla relacji japońsko-polskich rokiem szczególnym – obchodzimy 100. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych oraz dwa ważne jubileusze: 25-lecie Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie oraz 25-lecie Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie. Niniejszy biuletyn powstał przy współpracy z obiema instytucjami. Uprzejmie dziękujemy za teksty oraz zdjęcia.

Andrzej Wajda (1926 – 2016) i Krystyna Zachwatowicz – – Wajdowa

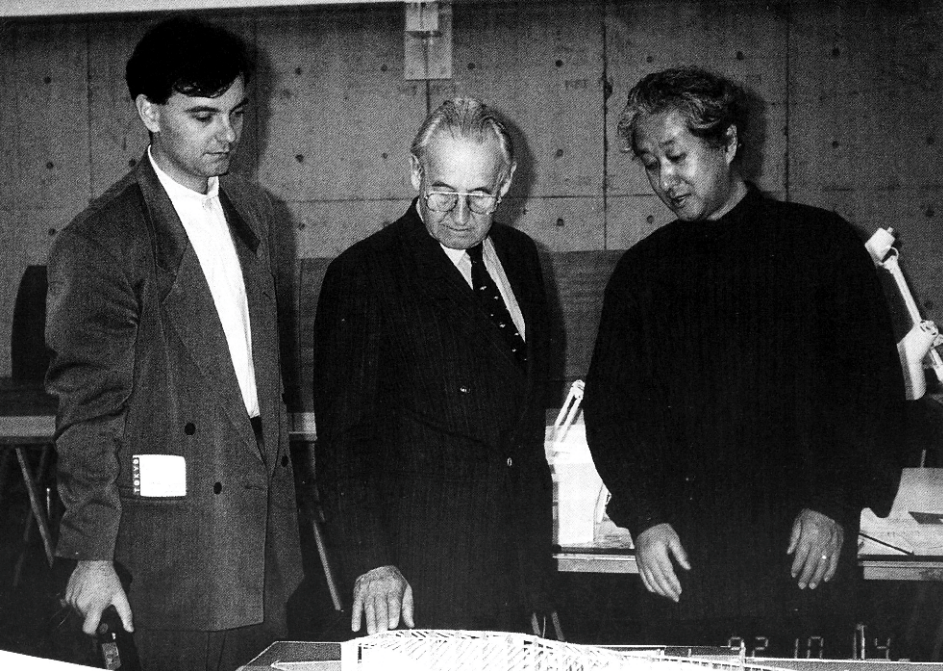
Fundatorzy Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha

Nasi japońscy przyjaciele, nasza Japonia – tak często mówił Andrzej Wajda. Nie było to bez znaczenia, bo Japonia była zawsze bliska Fundatorom, pisali o niej: Dlaczego nasza i od kiedy nasza. Nasza od chwili kiedy zyskałiśmy tam przyjaciół i poznali możliwie wiele miejsc, które o Japonii mówią najwięcej dla każdego, kto ma oczy do patrzenia.

Historia fascynacji japońską sztuką zaczęła się w ciężkich czasach okupacji, gdy dziewiętnastoletni Andrzej Wajda miał możliwość zobaczyć wystawę sztuki japońskiej z kolekcji Feliksa Mangghi Jasieńskiego w Sukiennicach, mimo dużego ryzyka, że zostanie zatrzymany przez rezydujących w Krakowie nazistów. Wystawę udało się zobaczyć i szczerze zachwycił się japońską sztuką: *Tyle jasności, światła,ładu i poczucia harmonii nie widziałem nigdy przedtem – powie po latach – było to moje pierwsze w życiu spotkanie z prawdziwą sztuką – dziełami Hokusai, Hiroshige i Utamara. Wspomnienie tym ważne, że jako młody chłopak marzył o zapisaniu się na Akademię Sztuk Pięknych, by zostać malarzem. Ale życie potoczyło się inaczej.*

© Kamil A. Krajewski

Krzysztof Ingarden, Andrzej Wajda, Arata Isozaki © Archiwum Muzeum Manggha

● MANGGHA ● CENTRUM SZUKI I TECHNIKI JAPONSKIEJ
W KRAKOWIE ● FUNDACJA KYOTO-KRAKOW ANDRZEJA WAJDA
I KRYSZYNY ZACHWATOWICZ ● MANGGHA ● JAPANESE ART
& TECHNOLOGY CENTER IN CRACOW ● POLAND ●
THE KYOTO-KRAKOW FOUNDATION ANDRZEJ WAJDA
KRYSZYNA ZACHWATOWICZ ●
OTWARCIE 30 LISTOPADA 1994 ● OPENING 30th NOVEMBER 1994
FUNDACJA KYOTO - KRAKOW ul. J. Piłsudskiego 12 ● 31-110 Kraków ● tel/fax (48 12) 22 54 34

Plakat z otwarcia Muzeum przedstawiający
m.in. *Wielką falę w Kanagawie* z drzeworytu autorstwa Hokusai
© Archiwum Muzeum Manggha

Od 1958 roku japońscy widzowie mogli oglądać filmy Andrzeja Wajdy w Japonii, prezentowane były *Kanał*, *Pokolenie*, *Popiół i diament*, potem *Niewinni czarodzieje*, *Polowanie na muchy* i kolejne. Andrzej Wajda stawał się znanym w Japonii reżyserem, a publiczność japońska pokochała jego filmy. Stało się to też za sprawą działającego od 1968 roku Iwanami Hall – kina studyjnego prowadzonego przez Etsuko Takano – *wielką damę japońskiego kina*, jak zwykł o niej mówić Andrzej Wajda. W tym czasie państwo Wajdowie odwiedzali Japonię wiele razy, bywali na spotkaniach przy okazji pokazów filmów, brali udział w przeglądach filmowych i prezentowali spektakle teatralne. Japonia, jej sztuka i kultura, była obecna stale w sercu artystów. Poznawali wybitnych artystów japońskich i przygotowywali inscenizacje, które były realizacją ich marzeń, jak choćby ta z Tamasaburō Bandō V, aktorem *onnagata*. Andrzej Wajda zrealizował z nim najpierw spektakl, a potem film pod tytułem *Nastazja*, w którym aktor zagrał podwójną rolę księcia Myszkina i tytułowej *Nastazji*. Wymieńmy również spotkanie z Akirą Kurosawą, o którym sam pan Andrzej mówił, że jest jego *mistrzem i nauczycielem*, czy Aratą Isozakim, bez którego Manggha nie nabrałaby swojego wyjątkowego kształtu, a także wieloma, wieloma innymi. Nie sposób o nich wszystkich opowiedzieć.

Pawilon herbaciany
w Muzeum
© Kamil A. Krajewski

I tak się zdarzyło, że Wajda, który nigdy nie zapomniiał o swoim pierwszym kontakcie z prawdziwą sztuką, w roku 1987, już jako znany i ceniony reżyser w Japonii, otrzymał prestiżową nagrodę Fundacji Inamori Kyoto Prize, zwaną czasem japońskim Noblem, za całokształt twórczości filmowej i jej wysokie wartości moralne. Dziękując za wyróżnienie, bardzo wzruszony, powiedział, że chciałby przeznaczyć ją na wybudowanie w Krakowie „japońskiego domu”. Miała nim być Manggha – Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej.

Feliks „Manggha” Jasieński (1861–1929)

**Patron Muzeum Sztuki i Techniki
Japońskiej Manggha**

Pokazałem wam Japonię

To Feliks „Manggha” Jasieński – największy polski kolekcjoner, miłośnik i propagator sztuki japońskiej – zapoznał Polaków z kulturą Japonii. Swoje wyjątkowe zbiory prezentował w latach 1901–1913 w Warszawie, Krakowie i Lwowie. Z niegasnącym zapalem, przez Paryż, Monachium, czy Wiedeń, ściągał najróżniejsze „japońskie cacka” i zebrał

Feliks Jasieński na tle parawanu
© Muzeum Narodowe w Krakowie

kolekcję liczącą ponad 12 000 obiektów. W 1920 roku, po wielu perturbacjach i zatargach, przekazał swoje zbiory Muzeum Narodowemu w Krakowie. Oprócz dzieł sztuki Dalekiego Wschodu obejmowały one także dzieła artystów polskich i europejskich.

Jasieński, entuzjasta o wielkim sercu i duszy mecenasa sztuki, propagował ideę stworzenia „muzeum japońskiego w Krakowie”, czego potwierdzeniem był m.in. jego testament, w którym swoje zbiory przekazał gminie Kraków, ówczesnie zarządzającej Muzeum Narodowym. Zgodnie z życzeniem darczyńcy kolekcję zdeponowano w Kamienicy Szolajskich, gdzie przechowywana była od 1934 roku aż do powstania Muzeum Manggha w 1994 roku.

Czasem wielkiej próby dla kolekcji były lata II wojny światowej. Istniało realne niebezpieczeństwo, że okupant zagrabi ją w części lub całości. Rzeczywiście kilkadziesiąt drzeworytów zostało zrabowanych. Zarazem jednak w 1944 roku w salach Sukiennic przygotowano – za zgodą władz niemieckich – prezentację japońców, opartą głównie na zbiorach Jasieńskiego. Po wojnie zbiór ten nadal, pomimo kilku wystaw, nie był znany szerszej publiczności. Dopiero otwarcie Muzeum Manggha – „japońskiego domu” – umożliwiło odkrycie na nowo bezcennej kolekcji Feliksa Jasieńskiego.

Prezydent Lech Wałęsa i Jego Wysokość Książę Takamado
przecinają wstęgę podczas otwarcia Muzeum Manggha,
30 listopada 1994
© Archiwum Muzeum Manggha

Dwadzieścia pięć lat działalności Muzeum

Dnia 30 listopada 1994 roku Muzeum Manggha otwarli prezydent Lech Wałęsa oraz Jego Wysokość Książę Takamado z rodziny cesarskiej.

Galeria Europa – Daleki Wschód
© Krzysztof Ingarden

Wizyta Ich Cesarskich Wysokości Księcia Akishino i Księżnej Kiko
© Dominik Papaj

To od razu określiło rangę nowej instytucji w kontaktach dyplomatycznych. Niewątpliwym tego potwierdzeniem była oficjalna wizyta Ich Cesarskich Mości Cesarza Akihito i Cesarzowej Michiko 11 lipca 2002 roku, a 29 czerwca 2019 roku wizyta Ich Cesarskich Wysokości Księcia Akishino i Księżnej Kiko.

Prawie 25 lat, które dzielą nas od tamtego listopadowego dnia, to dziesiątki wyjątkowych wystaw, liczne spotkania, pokazy i warsztaty. Muzeum rozbudowało się przez ten czas: w 1999 roku powstały Pawilon Herbacyany i ogród japoński, w 2004 Szkoła Języka Japońskiego, a w 2015 Galeria Europa – Daleki Wschód.

Zgodnie z wolą Fundatorów w 2011 roku Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha weszło w posiadanie prywatnego archiwum Andrzeja Wajdy. Manggha, początkowo nieufnie obserwowana, zyskała pokażne grono zwiedzających i tytuł Ulubieńca Krakowa. Nadal jest jedyną w Polsce instytucją państwową popularyzującą kulturę Japonii i Dalekiego Wschodu.

Muzeum od lat przygotowuje atrakcyjny i różnorodny program wystaw i wydarzeń, którego kluczową kwestią jest sposób prezentowania odległej i wciąż egzotycznej kultury – zespół Mangghi z determinacją stara się nie powielać pokutujących stereotypów dotyczących Japonii i innych krajów Dalekiego Wschodu.

© Kamil A.
Krajewski

Dużym projektom towarzyszą otwarte wykłady uniwersyteckie, podejmujące istotne tematy z zakresu historii, historii sztuki, życia codziennego, kultury i obyczajowości Japonii i Dalekiego Wschodu. Muzeum prowadzi program edukacyjny, a także szeroką działalność wydawniczą. Ukazujące się publikacje są źródłem rzetelnych informacji z zakresu kultury, sztuki, architektury, antropologii itd. To prawdziwe kompendia wiedzy, opracowywane przez wybitnych specjalistów z Polski i Japonii.

Od samego początku konsekwentnie budowana jest także kolekcja własna Muzeum, będąca swe-

go rodzaju wizytówką Mangghi jako dynamicznej instytucji muzealnej XXI wieku, kreującej przestrzeń dla dialogu międzykulturowego. Jej trzon stanowią prace zgromadzone przez Fundację Kyoto – Kraków Andrzeja Wajdy i Krystyny Zachwatowicz-Wajdy, a przekazane Muzeum w 2006 i 2007 roku. Zbiór tworzy przede wszystkim współczesna sztuka japońska, chińska, koreańska i polska: grafiki, obrazy, rzeźby, instalacje, fotografie, rysunki i akwarele, plakaty, książki artystyczne, oraz rzeźmiostwo artystyczne: ceramika, *katagami* (szablony farbiarskie), kimona, maski i kostiumy teatru *nō*.

© Kamil A. Krajewski

Początki Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych

Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych powstała w 1994 roku na podstawie porozumienia między rządami Rzeczypospolitej Polskiej i Japonii. Założycielem szkoły była Fundacja Rozwoju Technik Komputerowych. Rok później PJWSTK została wpisana do rejestru niepaństwowych szkół wyższych. Na początku uruchomiła studia zawodowe na kierunku informatyka. W 1998 roku uzyskała pozwolenie na prowadzenie tego kierunku na poziomie magisterskim, a w 2002

roku – na nadawanie stopnia naukowego doktora nauk technicznych w dyscyplinie informatyka. W kolejnych latach do kierunków prowadzonych przez uczelnię dołączyły zarządzanie i marketing, grafika, kulturoznawstwo (utworzony w 2007 roku Wydział Kultury Japonii) oraz architektura wnętrz. W 2014 roku szkoła otrzymała uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w drugiej dziedzinie – mechanice – i tym samym stała się akademią. *Decyzja Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów to potwierdzenie wysokiej jakości kształcenia i dużego dorobku naukowo-badawczego naszej uczelni* – mówił wtedy dr hab. Jerzy Paweł Nowacki, prof. PJATK, rektor szkoły od początku jej funkcjonowania.

© PJATK

Działalność naukowo- badawcza

Dziś PJATK ma w ofercie kierunki studiów I i II stopnia na Wydziale Informatyki, Wydziale Sztuki Nowych Mediów, Wydziale Zarządzania Informacją i Wydziale Kultury Japonii. Siedziba akademii mieści się w Warszawie, studiuje na niej ok. 6 000 studentów. Dodatkowo w Gdańsku znajdują się wydziały zamiejscowe – Informatyki oraz Sztuki Nowych Mediów. Na uczelni pracuje 600 osób. Przy siedzibie głównej działa również Akademickie Liceum Ogólnokształcące, w którym młodzież uczy się w klasach: informatyczno-matematycznej, kulturoznawczej i plastyczno-informatycznej.

Uczelnia prowadzi kształcenie w języku polskim i angielskim na studiach licencjackich, inżynierskich, magisterskich, podyplomowych i doktoranckich oraz kursach. Od 25 lat angażuje się w dyskusje wokół wyzwań związanych ze zmianami technologicznymi i innowacjami w świecie IT oraz na temat przyszłości nowych technologii i transferu wiedzy informatycznej do gospodarki. Jest miejscem, w którym uprawiane są sztuki plastyczne, szczególnie wykorzystujące narzędzia informatyczne. Jako jedna z niewielu uczelni w Polsce oferuje studia z języka i kultury Japonii.

© PJATK

© PJATK

Akademia ma uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w informatyce oraz mechanice, a także doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne. Przy prowadzeniu studiów doktoranckich współpracuje z Polską Akademią Nauk oraz SWPS Uniwersytetem Humanistycznospołecznym. Jako jedyna uczelnia niepubliczna w Polsce PJATK uzyskała uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych w dziedzinie informatyki.

PJATK dysponuje nowoczesnymi laboratoriami i pracowniami: multimediami, sieci urządzeń mobilnych, druku 3D, studiem nagrań, studiem realizacji dźwięku, laboratorium fotograficznym, pracowniami artystycznymi. Działają w niej koła naukowe, w których studenci poznają tradycyjną sztukę japońską czy tworzą aplikacje mobilne.

Akademia od lat zajmuje czołowe pozycje w krajowych rankingach uczelni niepublicznych. W ogólnopolskim rankingu niepublicznych szkół wyższych „Perspektywy 2019” plasuje się na 4. miejscu.

Absolwenci wysoko oceniani na rynku pracy są najlepszą wizytówką akademii i polskiej nauki za granicą. Są też jednymi z najbardziej poszukiwanych osób na rynku pracy. W ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych ela.nauka.gov.pl absolwenci PJATK zajmują czołowe pozycje.

Badania naukowe prowadzone są na akademii głównie w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Dużo uwagi poświęca się tu sztucznej inteligencji, bioinformatyce, informatyce społecznej, grafice i przetwarzaniu obrazu (w tym danych 3D), a w ostatnich latach również analizie i syntezie ruchu postaci ludzkiej – Wielomodowe Laboratorium Badawcze (HCO-WLB) jest dostępne dla wszystkich zainteresowanych instytucji naukowych i firm. Wydział Informatyki od lat zdobywa

najwyższe oceny podczas kategoryzacji jednostek naukowych. W 2017 roku otrzymał po raz kolejny kategorię naukową A.

W latach 2009–2019 uczelnia uzyskała dofinansowanie 50 przedsięwzięć, w tym projektów wspierających walkę z wykluczeniem technologicznym i informatycznym seniorów. Ważnym obszarem działalności szkoły jest także współpraca międzynarodowa. PJATK ma podpisane umowy z 31 uniwersytetami w Europie i 7 w Japonii. Wspólnie z zagranicznymi partnerami PJATK bierze udział w przedsięwzięciach naukowo-badawczych, a wymiana studentów i kadry akademickiej przyczynia się m.in. do rosnącej liczby studentów zagranicznych podejmujących studia w PJATK. Stanowią oni obecnie 17% ogółu studentów.

Wydarzenia jubileuszowe

Przez cały rok akademicki 2019/2020 uczelnia będzie świętować jubileusz powstania. Jego hasłem przewodnim jest „25 lat PJATK. Między kulturami”. Jego druga część nawiązuje do komunikacji międzykulturowej, zyskującej na znaczeniu w obliczu zjawiska przenikania się kultur. Jest ono wspólnie coraz bardziej intensywne. Przesłaniem hasła jest harmonijna różnorodność. W PJATK widać ją w sposób szczególny, ponieważ pod hasłem współpracy polsko-japońskiej uczelnia gromadzi międzynarodową społeczność. *Nasza uczelnia jest*

przykładem, w jaki sposób łączyć ludzi pochodzących z różnych krajów, jak ze sobą współpracować i nawzajem się akceptować. Od 25 lat akademia jest miejscem integracji, w którym powstają przedsięwzięcia informatyczne i artystyczne, a wielość perspektyw studentów stanowi ich dużą wartość – mówi dr hab. Jerzy Paweł Nowacki, prof. PJATK, rektor uczelni. W ciągu całego roku w akademii będą odbywać się rocznikowe wydarzenia edukacyjne i kulturalne, takie jak m.in. otwarta debata „My i oni”, do której zaproszono antropologa, genetyka, informatyka i innych gości reprezentujących różne dziedziny nauki, aby pokazać wieloaspektowość zagadnienia wielokulturowości.

© PJATK

Ambasada Japonii w Polsce
Wydział Informacji i Kultury
Al. Ujazdowskie 51, 00-536 Warszawa

www.pl.emb-japan.go.jp
www.facebook.com/JapanEmb.Poland
e-mail: info-cul@wr.mofa.go.jp